

Nr 189.

Av herr **Lundgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.*

Läkarvetenskapen har tillförts vidgade möjligheter att fastställa sjukdomsorsaker och att objektivt registrera terapeutiska resultat genom ökat utnyttjande av kemiska, fysiologiska och bakteriologiska arbetsmetoder. I avsikt att leda arbetet av dessa speciella undersökningar ha under de senaste tio åren inrättats laboratorieöverläkarbefattningar vid 22 sjukhus inom landet. Betydelsen av dessa befattningar har visat sig vara så stor, att det kan förutsägas, att sådana inom närmaste framtiden komma att inrättas vid flertalet centrallasarett.

Enligt behörighetskraven för överläkarbefattning vid sjukhus fordras att sökande till en sådan tjänst skall ha innehaft minst tre års förordnanden vid sjukhus, därav två år som underläkare inom den sökta disciplinen. Antalet underläkartjänster vid de kliniska laboratorierna har under de gångna åren varit alltför otillräckligt för att kunna erbjuda tillräckligt antal laboratorieläkare den enligt behörighetskraven uppställda fordran på utbildning, och därför har kungl. medicinalstyrelsen funnit nödvändigt i ett flertal fall giva dispens från kravet på tjänstgöring vid kliniskt laboratorium. Kungl. medicinalstyrelsen anser sig emellertid nu ej längre kunna bevilja dylik dispens.

Antalet underläkarbefattningar, där för laboratorieundersökningar intresserade läkare kunna erhålla den för överläkarbefattning uppställda kompetensen, är litet trots att ett antal sådana inrättats under senaste åren. Sådana finnas endast vid Akademiska sjukhuset i Uppsala, lasarettet i Lund, Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg samt Sabbatsbergs sjukhus, S:t Eriks sjukhus och Södersjukhuset i Stockholm.

Vid karolinska sjukhusets kemiska laboratorium finnes en 2:e underläkartjänst och vid serafimerlasarettet en 2:e underläkartjänst med halvtidstjänstgöring. Denna tjänsteställning innebär, att den sökande vid tjänstens tillsättande ej får ha mer än högst ett års förordnande inom detta verksamhetsområde samt att vederbörande endast kan förordnas för en tjänstgöringstid av ett år. Den meritering, som erhålles som underläkare vid dessa laboratorier, motsvarar således icke ens en minimifordran för uppställda behörighetskrav. För denna specialitet särskilt intresserade läkare komma med anledning härav att med största sannolikhet söka till andra sjukhus än karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Underläkarbefattningarna å dessa två sjukhus torde i

stället komma att sökas av sådana läkare som önska viss "rondutbildning". Dessa läkare sakna i allmänhet helt den för kvalificerat laboratoriearbete nödvändiga teoretiska och praktiska kemiska grundutbildningen och komma snarare att öka än att minska laboratorieöverläkarens arbete.

Överläkarna vid de kemiska laboratorierna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet ha årligen sedan 1950 framhållit behovet av att nuvarande 2:e underläkartjänster omändras till 1:e underläkartjänster, och direktionen för karolinska sjukhuset har ävenledes varje år i sina förslag till anslagsäskanden begärt inrättandet av sådana. Som motive-ring härför har i huvudsak anförts följande:

Överläkarna vid de kemiska laboratorierna äro tillika laboratorer i läroämnet klinisk kemi och skola såväl meddela katedrala föreläsningar som dagligen handleda de vid resp. sjukhus studerande medicine kandidaterna i praktiskt laboratoriearbete. Enligt rekommendationer i 1948 års läkarutbildningskommittés förslag skola laboratorernas uppgifter inom undervisning ökas ytterligare.

Inför karolinska institutet skola dessa laboratorer ansvara för den vetenskapliga utvecklingen inom ämnesområdet klinisk kemi.

Sjukvårdens behov av analysresultat kräver ständigt nya och komplicerade analysmetoder. Det arbete som måste nedläggas på kontroll av utförda analyser och på utarbetandet och modifierandet av nya metoder är så tidskrävande, att laboratorerna icke utan stora svårigheter kunna fullgöra sina åligganden, då detta arbete även skall förenas med lärarverksamhet. Som en följd av att de nu förordnade 2:e underläkarnas tjänstgöringstid begränsas till en tid av ett år kunna överläkarna inte utnyttja den hjälp i arbetet, de borde kunna få påräkna. Ombyte av underläkare varje år medför i stället under viss del av året en väsentlig belastning för överläkarna. Speciellt tydligt framträda avigsidorna av det nuvarande systemet vid serafimerlasarettet, där underläkaren vid laboratoriet skall dela sin tid mellan laboratoriet och medicinska kliniken. Han har vid kliniken ansvaret för en avdelning och skall dessutom deltaga i medicinska jourtjänstgöringen. Det senare åläggandet medför bl. a., att han är helt bunden till klinikarbetet två dagar av en niodagarsperiod.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts anslagsyrkanden avseende karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet måtte för sin del besluta sådan ändring häri som föranledes, *dels* av omändring av nuvarande 2:e underläkartjänsten vid kemiska laboratoriet vid karolinska sjukhuset till en 1:e underläkartjänst, *dels*

ock av inrättandet av en 1:e underläkartjänst vid serafimerlasarettets kemiska laboratorium, ävensom att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa, att ifrågavarande tjänster snarast inrättas.

Stockholm den 27 januari 1954.

P. G. Lundgren.
